

NSC

**NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM**

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

PROJEKTOVÉ ZÁZEMÍ ROZVOJE SCREENINGOVÝCH PROGRAMŮ

Karel Hejduk, Ondřej Májek, Lucie Mandelová, Ondřej Ngo, Renata Chloupková, Tomáš Vyskot a kolektiv NSC

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

nsc.uzis.cz

5. 12. 2023

VYMEZENÍ ČINNOSTI NÁRODNÍHO SCREENINGOVÉHO CENTRA

NÁRODNÍ STRATEGIE, KTERÉ NSC NAPLŇUJE

- Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí – **Zdraví 2020** - Akční plán: Rozvoj programů zdravotního screeningu v ČR
- Strategický rámec rozvoje zdravotnictví v ČR do roku 2030 – **Zdraví 2030** – Specifický cíl: Prevence, podpora a ochrana zdraví a zvyšování zdravotní gramotnosti
- Národní onkologický plán České republiky do roku 2030 – **NOPL ČR 2030** – Implementační plán: Zvýšení efektivity včasného záchytu nádorů
- **Národní plán obnovy – NPO**: reformy Národní onkologický program ČR – NOP ČR 2030 a Podpora a zvyšování kvality preventivních screeningových programů
- ... další strategie + připravované strategie (NKP)

ROLE NÁRODNÍHO SCREENINGOVÉHO CENTRA

ZAVÁDĚNÍ

nejnovějších a ověřených postupů pro časný záchyt nemocí

ZVYŠOVÁNÍ

dostupnosti screeningových programů rizikovým skupinám obyvatel

POSILOVÁNÍ

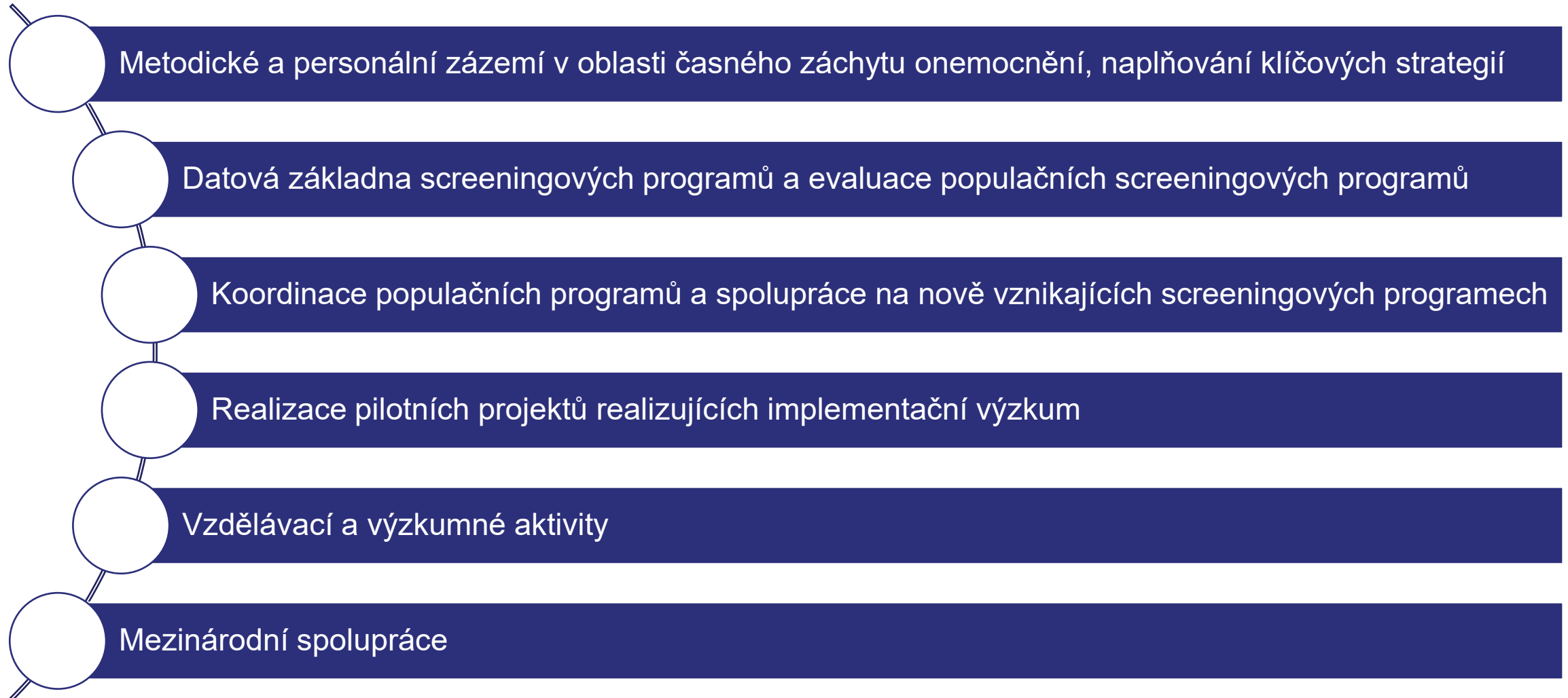
role jedince prostřednictvím zvyšování zdravotní gramotnosti

PROHLUBOVÁNÍ

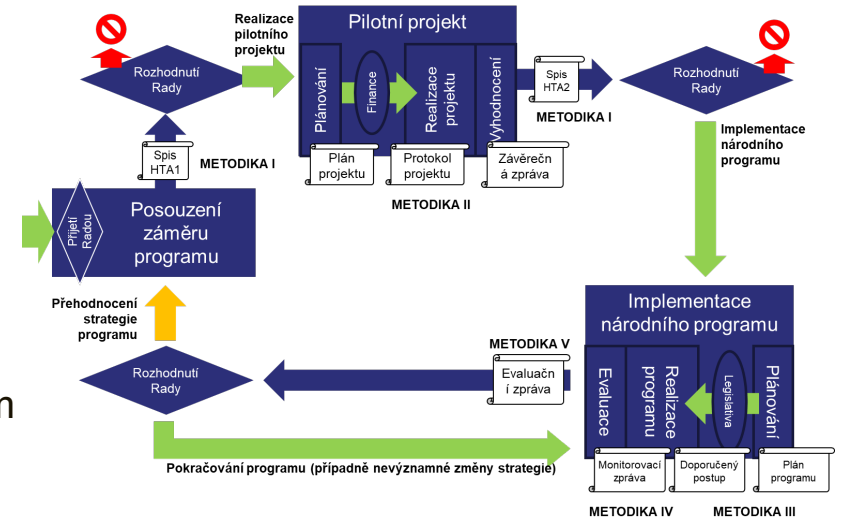
spolupráce s občany a institucemi s cílem zlepšení zdraví celé společnosti

KLÍČOVÉ AKTIVITY NÁRODNÍHO SCREENINGOVÉHO CENTRA

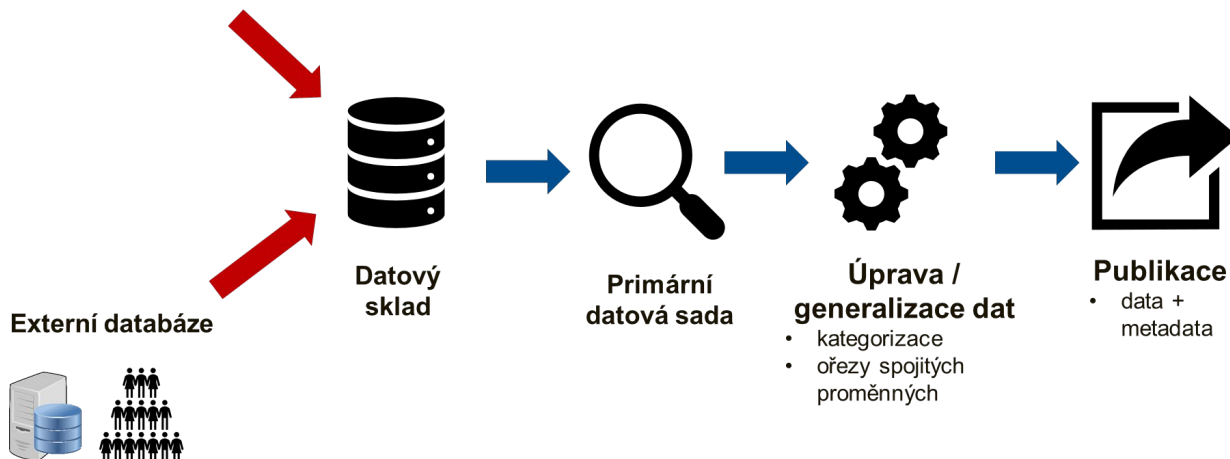

METODICKÉ A DATOVÉ ZÁZEMÍ SCREENINGOVÝCH PROGRAMŮ

- Vytvoření série metodických dokumentů
 - Životní cyklus programů časného zachytu onemocnění
- Vybudována infrastruktura pro sběr a hodnocení dat
 - Součást NZIS a ad hoc sběr dat pilotních projektů
- Evaluace screeningových programů
 - Podrobné evaluační zprávy, hodnocení indikátorů kvality, reporting centřum
- Datová portál screeningových programů
 - On-line analýza dat, analytické reporty, datové sady

NZIS | Národní zdravotnický informační systém

Screening rakoviny tlustého střeva a konečníku (C18–C20)

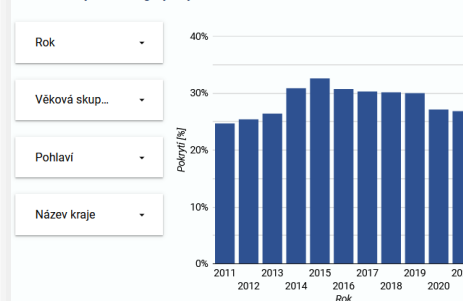
Interaktivní vizualizace dat

Pokrytí cílové populace screeningovým vyšetřením

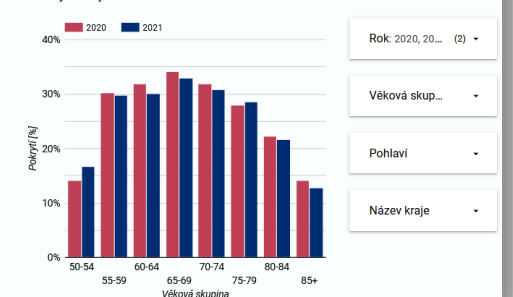
ve dvouletém intervalu za rok 2021
(muži i ženy, věk 50 a více let)

26,9 %

Graf 1: Pokrytí screeningovým vyšetřením ve standardním intervalu v čase

Graf 2: Pokrytí screeningovým vyšetřením ve standardním intervalu v rámci věkových skupin

KOORDINACE POPULAČNÍCH PROGRAMŮ A SPOLUPRÁCE NA NOVĚ VZNIKAJÍCÍCH SCREENINGOVÝCH PROGRAMECH

- **Rada Národního screeningového centra**
 - **Komise stávajících screeningových programů**
 - Komise pro program screeningu **karcinomu děložního hrdla**,
 - Komise pro program screeningu **karcinomu prsu**,
 - Komise pro program screeningu **kolorektálního karcinomu**,
 - Komise pro program časného záchytu **karcinomu plic**.
 - **Komise vznikajících screeningových programů**
 - Komise pro přípravu programu časného záchytu **karcinomu prostaty** (zahájení 2024),
 - Komise pro přípravu programu časného záchytu **poruch štítné žlázy v těhotenství** (zahájení 2024),
 - Komise pro přípravu screeningu **spinální svalové atrofie a těžké kombinované imunodeficience u novorozenců** (zahájení 2024),
 - Komise pro přípravu programu screeningu **aneurysmatu abdominální aorty** (plánované zahájení 2025).
- **Rada Národního screeningového centra:**
 - tvorbu koncepčních doporučení
 - kontrola naplňování národních strategií v této oblasti,
 - formulaci strategie NSC.
 - **Komise:**
 - koordinace zavádění screeningů nebo jejich inovace,
 - monitorace programu,
 - koncepční řízení screeningů,
 - koordinace klíčových odborností,
 - Tvorby a kontrola sítě screeningových pracovišť.

Národní screeningové centrum

Naším cílem je dopomoci odhalit vážná onemocnění včas a zlepšit tak vaše zdraví

Konference

Knowledge hub

Více o nás

Program časného záchytu karcinomu plic

Rakovina plic je zákeřné onemocnění: dlouhou dobu může být bez jakýchkoliv projevů a pacienti tak často přicházejí k lékaři ve stadiu, kdy se nádor nedá účinně léčit. Řešením, jak situaci zlepšit, je odhalit nádor včas. To je také cíl programu časného záchytu karcinomu plic: chceme aktivně **vyhledávat rizikové pacienty**, kteří podstoupí preventivní CT (výpočetní tomografie) **vyšetření s nízkou dávkou záření**. Vyšetření není nijak náročné a už během několika minut dokáže odhalit nádor.

Rychlé volby

- Mapa radiologických a plicních pracovišť
- Pro koho je program určen?
- Kde a jak program probíhá?

Program časného záchytu karcinomu prostaty

Rakovina prostaty je nejčastějším zhoubným nádorem mužů (kromě nemelanomových kožních nádorů). Každý rok onemocní tímto nádorem v ČR okolo **8 000 mužů**, což je téměř třikrát více než před přibližně 20 lety, a přibližně 1 500 mužů ročně na rakovinu prostaty umírá.

Rychlé volby

- Mapa pracovišť
- Pro koho je program určen?
- Kde a jak program probíhá?

PORTÁLY SCREENINGOVÝCH PROGRAMŮ

Epidemiologie karcinomu prsu

Česká republika Mezinárodní srovnání

Rychlé volby

- Mapa screeningových center - kontakty
- Chci se nechat vyšetřit

Epidemiologie a výsledky screeningu kolorektálního karcinomu

Česká republika Mezinárodní srovnání Analýza výkonnosti screeningu

Rychlé volby

- Mapa screeningových center - kontakty
- Chci se nechat vyšetřit

Epidemiologie a výsledky screeningu karcinomu děložního hrdla

Česká republika Mezinárodní srovnání

Rychlé volby

- Dostala jste pozvánku na vyšetření?
- Chci se nechat vyšetřit

REALIZACE PILOTNÍCH PROJEKTŮ ZAHRNUJÍCÍCH IMPLEMENTAČNÍ VÝZKUM PROGRAMŮ ČASNÉHO ZÁCHYTU ONEMOCNĚNÍ

- Pilotní projekty se zaměřují na následující skupiny obyvatel:
 - na **těhotné a děti**,
 - na **dospělou populaci**,
 - na **optimalizaci stávajících screeningových programů**,
 - na **časný záchyt rizikových faktorů**, které vedou ke zhoršení závažných onemocnění,
 - na **včasné odhalení závažných onemocnění u osob s vyšším rizikem**,
 - na **včasné odhalení závažných onemocnění u osob s rizikovým chováním**,
 - a dále projekty zaměřené na identifikaci a management nediodagnostikovaných onemocnění **významně snižujících kvalitu života**.
- Pilotní projekty realizované v období 2017–2022 (11) financované z OPZ
- Pilotní projekty realizované v období 2023–2027 (8) financované z OPZ+

Vzdělávací aktivity

- E-learningový kurz
- Pořádání konferencí (PREVON aj.)
- Příspěvky na mezinárodních konferencích (EUPHA, ISPOR, aj.)
- Spolupráce s vysokými školami
 - Vedení studentských prací a stáží
 - Výuka na lékařských a zdravotnických fakultách
- Příprava knihy o screeningu

• Výzkumné aktivity

- Publikace s podílem kolektivu NSC v letech 2017–2023 (45 odborných článků)
- Populační a klinická epidemiologie
- Implementační výzkum
- Modelování a výzkum výsledků zdravotního systému
- Prevence v reprodukčním zdraví

MEZINÁRODNÍ PROJEKTY – EVROPSKÉ SPOLEČNÉ AKCE KE ZLEPŠENÍ ONKOLOGICKÝCH PROGRAMŮ A SCREENINGU NÁDORŮ

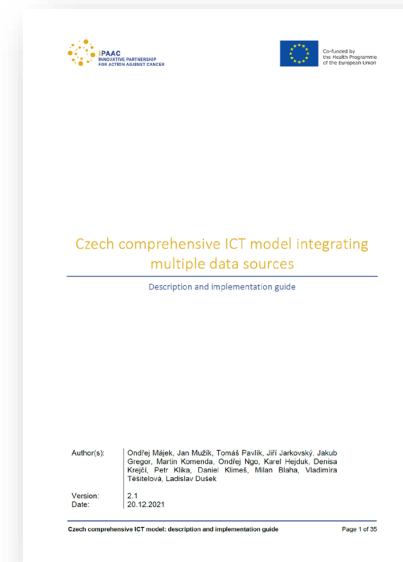
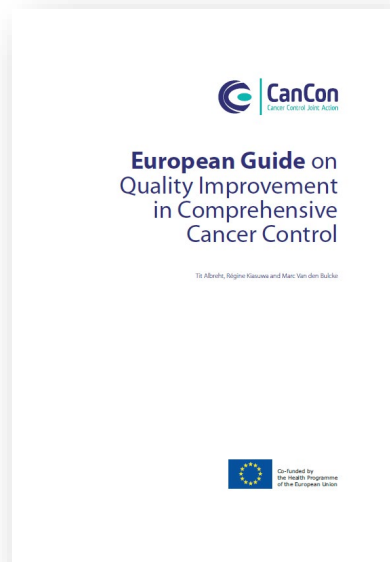
Projekt EPAAC (2009-2013)

Projekt CanCon (2014-2017)

Projekt iPAAC (2018-2021)

Výstupy těchto projektů pomohly nastavit metodologii screeningu v ČR, české příklady zároveň posloužily jako pilotní studie a příklady dobré praxe pro země EU

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE NSC

- České předsednictví v Radě Evropské unie
 - Programové vedení expertní konference v červnu 2022
 - Uspořádání konference Prostaforum v listopadu 2022
 - **Součást minitýmu k Doporučení Rady EU o screeningu nádorů (přijato v prosinci 2022)**
 - Účast na workshopech o novorozeneckém laboratorním screeningu, screeningu familiární hypercholesterolemie, screeningu karcinomu plic
- Spolupráce v rámci řídicí skupiny Evropské komise SGPP/PHEG pro prevenci nepřenositelných onemocnění
- Mezinárodní projekty
 - Vědecký program Horizon
 - Projekt PHIRI ke sdílení a analýze dat o zdravotních systémech
 - Zdravotnický akční program EU4Health
 - Společná akce iPAAC o národních onkologických programech
 - Společná akce PERCH k posilování programů očkování proti HPV
 - Projekty PRAISE-EU a SOLACE k pilotování nových programů časného záchytu rakoviny plic a prostaty
 - **Připravovaná společná akce ke screeningu v EU**
- **Dlouhodobá spolupráce v rámci International Cancer Screening Network**
- Připravovaná spolupráce s expertní platformou pro novorozenecký laboratorní screening

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 9. prosince 2022,

o posílení prevence prostřednictvím včasného odhalování: nový přístup EU ke screeningu nádorových onemocnění, kterým se nahrazuje doporučení Rady 2003/878/ES

(2022/C 473/01)

EU2022.CZ

PERCH
PartnERship to
Contrast HPV

**PROJEKTOVÉ ZÁZEMÍ
NÁRODNÍHO
SCREENINGOVÉHO
CENTRA**

PROJEKTOVÉ ZÁZEMÍ NÁRODNÍHO SCREENINGOVÉHO CENTRA

Program/Výzva	OPZ – Výzva č. 39	OPZ+ - Výzva č. 5	OPZ+ - Výzva č. 46	NPO – výzva č. 9
Řídící orgán:	MPSV	MPSV	MPSV	MZ
Vyhlášení výzvy	30. 10. 2015	21. 6. 2022	30. 1. 2023	30. 6. 2023
Název výzvy:	Projekty realizované Ministerstvem zdravotnictví (systémové)	Zkvalitnění zdravotních služeb – preventivní programy, zdravotní gramotnost	Zkvalitnění zdravotních služeb – zdravotní služby, integrace sociální a zdravotní péče	Komplexní informační zázemí pro zvyšování kvality programů screeningu nádorů v rámci NSC
Věcné zaměření, podporované činnosti:	Realizace screeningových programů a zlepšení jejich dostupnosti nejrizikovějším skupinám	Tvorba a implementace nových preventivních programů	Zvýšení dostupnosti a kvality zdravotní péče	Vytvoření a implementace komplexního informačního zázemí pro činnost NSC

- Průřezové projekty
 - Národní koordinační centrum programů časného záchytu onemocnění I (2/2017 – 12/2022)
 - Datová základna realizace screeningových programů (9/2017 – 12/2022)
 - Datové, analytické a informační zázemí pro podporu a zvyšování kvality preventivních programů časného záchytu onemocnění (1/2023 – 6/2026)
 - Komplexní informační zázemí pro zvyšování kvality programů screeningu nádorů v rámci Národního screeningového centra (5/2023 – 4/2026)
 - Inovativní podpůrný nástroj pro individualizaci preventivní péče v České republice v oblasti vážných onemocnění (plánované zahájení 7/2024 – 6/2028)
- Projekty podporující konkrétní screeningové postupy
 - Pilotní projekty realizované v období 2017–2022 (11) financované z OPZ
 - Pilotní projekty realizované v období 2023–2027 (8) financované z OPZ+

- Průřezové projekty
 - Národní koordinační centrum programů časného záchytu onemocnění I (2/2017 – 12/2022)
 - Datová základna realizace screeningových programů (9/2017 – 12/2022)
 - Datové, analytické a informační zázemí pro podporu a zvyšování kvality preventivních programů časného záchytu onemocnění (1/2023 – 6/2026)
 - Komplexní informační zázemí pro zvyšování kvality programů screeningu nádorů v rámci Národního screeningového centra (5/2023 – 4/2026)
 - Inovativní podpůrný nástroj pro individualizaci preventivní péče v České republice v oblasti vážných onemocnění (plánované zahájení 7/2024 – 6/2028)
- Projekty podporující konkrétní screeningové postupy
 - Pilotní projekty realizované v období 2017–2022 (11) financované z OPZ
 - Pilotní projekty realizované v období 2023–2027 (8) financované z OPZ+

- Průřezové projekty
 - Národní koordinační centrum programů časného záchytu onemocnění I (2/2017 – 12/2022)
 - Datová základna realizace screeningových programů (9/2017 – 12/2022)
 - Datové, analytické a informační zázemí pro podporu a zvyšování kvality preventivních programů časného záchytu onemocnění (1/2023 – 6/2026)
 - Komplexní informační zázemí pro zvyšování kvality programů screeningu nádorů v rámci Národního screeningového centra (5/2023 – 4/2026)
 - Inovativní podpůrný nástroj pro individualizaci preventivní péče v České republice v oblasti vážných onemocnění (plánované zahájení 7/2024 – 6/2028)
- Projekty podporující konkrétní screeningové postupy
 - Pilotní projekty realizované v období 2017–2022 (11) financované z C
 - Pilotní projekty realizované v období 2023–2027 (8) financované z OI

Financováno
Evropskou unií

- Průřezové projekty
 - Národní koordinační centrum programů časného zachytu onemocnění I (2/2017 – 12/2022)
 - Datová základna realizace screeningových programů (9/2017 – 12/2022)
 - Datové, analytické a informační zázemí pro podporu a zvyšování kvality preventivních programů časného zachytu onemocnění (1/2023 – 6/2026)
 - Komplexní informační zázemí pro zvyšování kvality programů screeningu nádorů v rámci Národního screeningového centra (5/2023 – 4/2026)
 - Inovativní podpůrný nástroj pro individualizaci preventivní péče v České republice v oblasti vážných onemocnění (plánované zahájení 7/2024 – 6/2028)
- Projekty podporující konkrétní screeningové postupy
 - Pilotní projekty realizované v období 2017–2022 (11) financované z OPZ
 - Pilotní projekty realizované v období 2023–2027 (8) financované z OPZ+

PROJEKT „KOMPLEXNÍ INFORMAČNÍ ZÁZEMÍ PRO ZVYŠOVÁNÍ KVALITY PROGRAMŮ SCREENINGU NÁDORŮ“ – KIZ

- Projekt financovaný z Národního plánu obnovy
- Doba realizace 5/2023 – 4/2026
- Specifické cíle výzvy:
 - Vytvoření komplexního informačního zázemí pro zvyšování kvality programů screeningových nádorů
 - Podpora činnosti Národního screeningového centra
 - Přispění projektu k zajištění zvýšení pokrytí cílové populace v rámci programu screeningu kolorektálního karcinomu
 - Přispění projektu k zajištění zvýšení počtu účastníků v rámci programu časného zachytu rakoviny plic
- Klíčové aktivity:

Analýza

Registry

Data

IT technologie

Vzdělávání a
diseminace
informací

Odborné a strategické řízení projektu a realizace vzdělávacích aktivit

Tým národních registrů screeningů nádorů

Tým pro podporu sběru a validace dat v NZIS pro screeningové programy

Tým pro vývoj informačních technologií

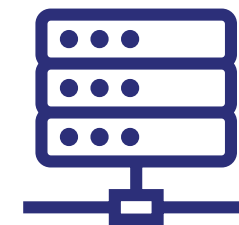
KIZ: KLÍČOVÁ AKTIVITA – ANALÝZA SCREENINGU

- Navazuje na
 - projekt Datová základna realizace screeningových programů
 - projekt Národní koordinační centrum programů časného zachytu onemocnění
- Činnosti
 - poskytováno zázemí řídicím orgánům onkologických screeningových programů
 - hodnocení dat časného zachytu onkologických onemocnění
 - kompletní evaluace onkologické preventivní péče v systému českého zdravotnictví
 - optimalizace nastavení screeningových postupů
 - identifikace slabých míst pro posílení aktivit ve vztahu ke zvýšení účasti vybraných cílových skupin

KIZ: KLÍČOVÁ AKTIVITA – SCREENINGOVÉ REGISTRY

- Vytvoření národních registrů screeningu nádorů v rámci NZIS
 - Registr výsledků screeningu karcinomu prsu
 - Registr výsledků screeningu karcinomu tlustého střeva a konečníku
 - Registr výsledků screeningu karcinomu hrdla děložního
 - Registr výsledků programu časného zachytu karcinomu plic
 - Registr výsledků programu časného zachytu karcinomu prostaty
- Integrace komplexních screeningových registrů do NZIS, zajištění možnosti hodnocení trajektorií účastníků ve screeningovém procesu

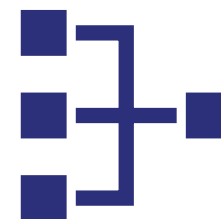

KIZ: KLÍČOVÁ AKTIVITA – DATA PRO SCREENINGY

- Metodický vývoj stávajících součástí NZIS, tak aby byla zajištěna jejich náležitá kvalita pro propojení se screeningovými registry
- Implementace nové metodiky národních zdravotních registrů a NRHZS
- Komplexní sběr údajů o přednádorových stavech a laboratorních vyšetřeních souvisejících s programy prevence a časného zachytu onkologických onemocnění.

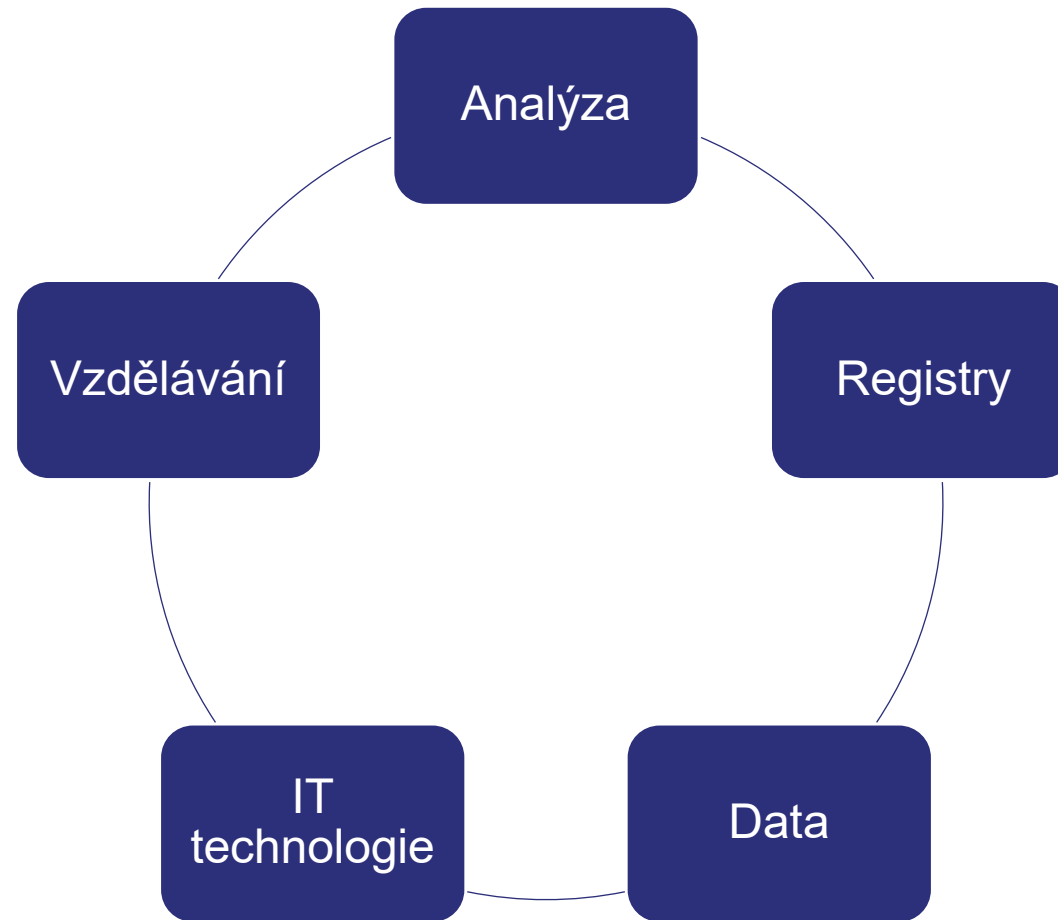
- Vývoj aplikací:
 - vývoj API pro interakci s nemocničními, ambulantními a laboratorními systémy
 - vývoj interních nástrojů pro činnost
 - vývoj aplikací pro interakci s širokou veřejností
- Výstupem KA bude komplexní systém PREVIS, jehož hlavními komponentami budou:
 - minimální sdílený screeningový záznam
 - technické zajištění sběru dat screeningových programů
 - centrální rezervační systém s možností odesílání adresných pozvánek ke screeningu.
- Zajištění interoperability:
 - výměnná síť – legislativou definovaný prvek elektronizace zdravotnictví
 - centrální online rezervační systém - pro všechny screeningové programy na jednom místě vč. provazba s existujícími rezervačními systémy
 - elektronická žádanka – součástí minimálního scr. záznamu bude informace o vydání žádanky
 - EZ Karta - vstupenka pro pacienta do el. zdravotnictví, přístup k minimálnímu scr. záznamu

- Zajištění diseminace ověřených informací pro
 - odbornou veřejnost
 - laickou veřejnost
- Vzdělávací aktivity v podobě odborných seminářů a konferencí
 - PREVON, DAKAR, PROSTAFORUM...
- Realizace rozsáhlé informační kampaně zaměřené na specifická témata, která vychází z evropských doporučení a národních strategií, např.:
 - screening kolorektálního karcinomu,
 - screening karcinomu děložního hrdla a proočkování HPV
 - screening karcinomu prsu
 - časný záchyt karcinomu plic
 - časný záchyt karcinomu prostaty
 - podpora onkologické prevence

KOMPLEXNÍ... ZÁZEMÍ... SCREENING NÁDORŮ

NSC

NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM